

Az identitás maga az üzenet. A tömegmédiák szerepe a nemzeti nagycsoportok identitásának hagyományozásában
[Identity Is the Message. The Role of the Mass Media in Transmitting Identities of Large Groups]

Author: Zsuzsanna Agora
Published by: Pro Philosophia Foundation
Source: *Kellék*, 2023, No. 69, pp. 111–131

Stable URL:
<https://www.prophilosophia.ro/assets/files/kellek69/008agora.pdf>
DOI: 10.61901/Kellek.2023.69.08

Abstract

Marshall McLuhan's work in communication theory has drawn our attention to the fact that mass media, beyond transmitting knowledge, also shape our thinking. The same effect can be assumed for the way we think about our communities. Indeed, mass media have played and still play a crucial role in the birth and maintenance of historical large groups. Not only because our knowledge of the nation is fundamentally derived from the mass media, but also because these media have created a new language in which inter-group relations are inherently encoded. Media logic, not just the author, has a crucial role to play in shaping the representation of collective memory in history textbooks. As the most influential medium of mass communication, the textbook reconstructs and transmits the pattern of representation of national identity for future generations. In this way, identity becomes a message. The paper demonstrates this process through the example of the textbook transmission of a national trauma.

Keywords: mass media influence, national identity, history textbooks

Bibliography

1. Marshall McLuhan: *Understanding Media, The Extensions of Man*. McGraw-Hill, London and New York, 1964.
2. Niklas Luhmann: *A tömegmédiák valósága*. Gondolat, Budapest, 2008.
3. Szécsi Gábor: Kommunikáció és közösség a virtuális távolság korában. In Karikó Sándor (szerk.): *Közösség és instabilitás*. Gondolat, Budapest, 2008, 31–46.
4. Szécsi Gábor: Kognitív nyelvészet és kommunikációkutatás. *Jel-Kép: Kommunikáció – Közvélemény – Média* 2018 (7):2, 65–76, DOI: <https://doi.org/10.20520/Jel-Kep.2018.2.65>.

5. Benedict Anderson: *Elképzelt közösségek: gondolatok a nacionalizmus eredetéről és elterjedéséről*. L'Harmattan, Budapest, 2006.
6. Bibó István: Az európai nemzetek és a modern nacionalizmus kialakulása. In Uő: *Válogatott tanulmányok*. 2. kötet, 1945–1949. Magvető, Budapest, 1986, 2–187.
7. Ferdinand Tönnies: *Közösség és társadalom*. Gondolat, Budapest, 1983.
8. Gustave Le Bon: *A tömegek lélektana*. Franklin Társulat, Budapest, 1913.
9. Hannah Arendt: *A totalitarizmus gyökerei*. Ford. Braun Róbert, Seres Iván, Erős Ferenc, Berényi Gábor. Európa, Budapest, 1992.
10. Agora Zsuzsanna: *A „kollektív narcizmus” nyelvi jegyei német nyelvű történelemtankönyvekben (1939–2016)*. Doktori disszertáció, PTE Pszichológia Doktori Iskola, 2022.
11. Reinhart Koselleck – Fritz Gschnitzer – Karl Ferdinand Werner – Bernd Schönemann: Volk, Nation, Nationalismus, Masse. In Reinhart Koselleck – Werner Conze – Otto Brunner (Hrsg.): *Geschichtliche Grundbegriffe. Historisches Lexikon zur politisch-sozialen Sprache in Deutschland*. Bd. 7. Klett-Cotta, Stuttgart, 1992, 141–431.
12. Vamik Volkan: *Blind Trust: Large Groups and Their Leaders in Times of Crisis and Terror*. Pitchstone, Charlottesville, 2004.
13. Karl Marx: *Anti-Proudhon. A filozófia nyomorúsága*. Ford. Braun Soma. Népszava, Budapest, 1946.
14. Eric Hobsbawm – Terence Ranger (eds): *The Invention of Tradition*. Cambridge University Press, Cambridge, 1983. Újrakiadva 2012-ben, DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781107295636>.
15. George L. Mosse: *The Nationalization of the Masses: Political Symbolism and Mass Movements in Germany from the Napoleonic Wars through the Third Reich*. Howard Fertig, New York, 1975.
16. Dömök Csilla: Nation und Nationalität, Volk und nationale Zusammengehörigkeit. *Prague Paper on the History of International Relations*, 2019, 67–85.
17. Csekey István: A magyar nemzetfogalom. *Acta Litterarum ac Scientiarum Regiae Universitatis Hungaricae Francisco-Josephinae*, 1938 (13), 105–192.
18. László János: *Történelemtörténetek*. Akadémiai kiadó, Budapest, 2012.
19. Boyd Shafer: Bourgeois Nationalism in the Pamphlets on the Eve of the French Revolution. *The Journal of Modern History*, 1938 (10):1, 31–50.
20. Dömök Csilla: Minderheiten und Volsgruppen in Europa. *West Bohemian Historical Review*, 2019 (9):2 263–276.
21. Paul Ricoeur: Az én és az elbeszélte azonosság. In Uő: *Válogatott irodalomelméleti tanulmányok*. Osiris, Budapest, 1999, 373–412.
22. Bene Krisztián: Identité sans frontières. Le mythe et l'esprit de corps de la Légion étrangère. *Études sur la région méditerranéenne*, 2023 (33):1, 129–139.
23. Pintér Judit Nóra: A tudattalan identitás. *Imágó*, 2012 (23):2, 67–72.

24. James Liu – Denis Hilton: How the Past Weights on the Present: Social representations of History and their Role in Identity Politics. *British Journal of Social Psychology*, 2005 (44):4, 537–556, DOI: 10.1348/014466605X27162.
25. Rangar Rommetveit: The Role of Language in the Creation and Transmission of Social Representations. In R. Farr – S. Moscovici (eds): *Social Representations*. Cambridge University Press, Cambridge, 1984.
26. Sandra Jovchelovitch: In Defense of Representations. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 1996 (26):2, 121–135, DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1468-5914.1996.tb00525.x>.
27. Vivian Vignoles – Xenia Chrysochoou – Glynis Breakwell: The Distinctiveness Principle: Identity, Meaning, and the Bounds of Cultural Relativity. *Personality and Social Psychology Review*, 2000 (4):4, 337–354, DOI: https://doi.org/10.1207/S15327957PSPR0404_4.
28. Bene Krisztián: *A Szabad Francia Erők 1940–1943. A francia katonai együttműködés a második világháborúban*. Kronosz, Pécs, 2017.
29. Jacques Lacan: A tükör-stádium mint az én funkciójának alakítója, ahogyan ezt a pszichoanalitikus tapasztalat feltárja a számunkra. *Thalassa*, 1993 (4):2, 5–11.
30. Martin Altmeyer: Im Spiegel des Anderen: Gruppe, Narzissmus, Gruppennarzissmus. *Gruppenpsychotherapie und Gruppendynamik*, 2011 (47):2, 69–73, DOI: <https://doi.org/10.13109/grup.2011.47.2.69>.
31. Jean-Claude Abric: A Structural Approach to Social Representations. In Kay Deaux – Gina Philogène (szerk.): *Representations of the Social: Bridging Theoretical Traditions*. Blackwell Publishing, 2001, 42–47.
32. Claude Flament: Structure, Dynamique et Transformation des Représentations Sociales. In Jean-Claude Abric (ed.): *Pratiques Sociales et Représentations*. Presses Universitaires de France, Paris, 1994, 37–57.
33. Daniel Bar-Tal: *Shared Beliefs in a Society: Social Psychological Analysis*. Sage, Thousand Oaks, 2000, DOI: <https://doi.org/10.4135/9781452204697>.
34. Leon Festinger: Informal Social Communication. *Psychological Review*, 1950 (57):5, 271–282, DOI: <https://doi.org/10.1037/h0056932>.
35. Anja Stukenbrock: *Sprachnationalismus. Sprachreflexion als Medium kollektiver Identitätsstiftung in Deutschland (1617–1945)*. Walter de Gruyter, Berlin, 2005, <https://doi.org/10.1515/9783110901320>.
36. Gyáni Gábor: A történetírás újragondolása. *Történelmi Szemle*, 2006 (48):3–4, 261–274.
37. Nyíri Kristóf: *A hagyomány filozófiája*. Lukács Archívum, T-Twins, Budapest, 1994.
38. Gerhard Maletzke: *Psychologie der Massenkommunikation. Theorie und Systematik*. Verlag Hans-Bredow-Institut, Hamburg, 1979.

39. T. Kiss Tamás: Analfabetizmus. A dualizmus kori Magyarország kulturális/politikai problémája. *Szín. Közösségi művelődés*, 2012 (17):4, 25–44.
40. Gróz Andrea: A dualizmus kora társadalmának olvasási szokásai. *Neveléstörténet: A Székesfehérvári Kodolányi János Főiskola Folyóirata*, 2005 (2):1–2, 170–176.
41. David Altheide – Robert Snow: *Media Logic*. Sage, Beverly Hills, 1979.
42. Rainer Riemenschneider: Nationale Identitäten im Schulbuch. *Internationale Schulbuchforschung*, 1996 (18):3, Berghahn Books, 263–268.
43. Vamik Volkan: Large-group Identity, International Relations and Psychoanalysis. Előadás a Deutsche Psychoanalytische Gesellschafté. V. konferenciáján, Gasteig Cultural Center, Rosenheimer Platz, 2008. május 23.
44. Andrea Schrott: Dimensions: Catch-all Label or Technical Term. In Knut Lundby (ed.): *Mediatization: Concepts, Changes, Consequences*. Peter Lang, New York, 2009, 41–61, itt 44.
45. Lars Nord – Jesper Strömbäck: Reporting More, Informing Less a Comparison of the Swedish Media Coverage of September 11 and the Wars in Afghanistan and Iraq. *Journalism*, 2006 (7):1, 85–110, DOI: <https://doi.org/10.1177/1464884906059>.
46. Otto Kernberg: Sanctioned Social Violence: A Psychoanalytic View. Part I. *International Journal of Psychoanalysis*. 2003 (84):3, 683–698, itt 690, DOI: <https://doi.org/10.1516/XFVQ-LYCB-E40K-CXRF>.
47. Serge Moscovici: *L'âge des foules*. Fayard, Paris, 1981.
48. Vamik Volkan: Psychoanalysis and diplomacy. Part I: Individual and Large-group Identity. *Journal of Applied Psychoanalytic Studies*, 1999 (1):1, 29–55, DOI: <https://doi.org/10.1023/A:1023026107157>.
49. Wolfgang Schivelbusch: *Die Kultur der Niederlage: Der amerikanische Süden 1865, Frankreich 1871, Deutschland 1918*. Fest, Berlin, 2001.
50. Herbert Kraus – Gustav Rödiger (Hrsg): *Urkunden zum Friedensvertrage von Versailles vom 28. Juni 1919*, Bd. 1. F. Vahlen, Berlin, 1920.
51. Eckart Conze: *Die große Illusion. Versailles 1919 und die Neuordnung der Welt*. Siedler, Frankfurt am Main, 2018.
52. Krumeich, Gerd: *Die unbewältigte Niederlage. Das Trauma des Ersten Weltkrieges und die Weimarer Republik*. Herder, Freiburg im Breisgau, 2018.
53. Agora Zsuzsanna: *A náciizmus történeti pszichológiája*. Kronosz, Pécs, 2020.
54. Vamik Volkan: Grossgruppen und ihre politischen Führer mit narzisstischer Persönlichkeitsorganisation. In Otto Kernberg – Heinz Hartmann: *Narzissmus. Grundlagen, Störungsbilder, Therapie*. Stuttgart, New York, Schattauer, 2015, 205–228.
55. Vamik Volkan: Chosen Trauma, the Ideology of Entitlement and Violence. Előadás a „Violence or Dialogue: Between Collective Fantasy and

Collective Denial” konferencián. Federal Office of Foreign Affairs, Berlin, 2004. június 10–12.

56. Rainer Bendick: *Kriegserwartung und Kriegserfahrung. Der Erste Weltkrieg in deutschen und französischen Schulgeschichtsbüchern (1900–1939/45)*. Centaurus, Freiburg, 1999.

57. William Burke: Space Modulators and the Gat People: Ambiguity Reduction and Mass Communications. *Journal of Broadcasting*, 1968 (12):4, 301–308, DOI: <https://doi.org/10.1080/08838156809386260>.